

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.468/2018/7.szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Túri Györgyügyvéd által képviselt felperesnek - az ifj. dr. Dobó Sándor ügyvéd által képviselt I. r. és a Kardos, Pető és Törőcsik Társas Ügyvédi Iroda(ügyintéző ügyvéd: dr. Törőcsik Tamás) által képviselt II. r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2018. április 11. napján kelt 10.P.20.128/2017/23. számú ítélete ellen a felperes 24. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. r. alpereseknek személyenként 31 800 (harmincegyezer-nyolcszáz) - 31 800 (harmincegyezer-nyolcszáz) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 80 134 (nyolcvanezer-százharmincnégy) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes és a II. r. alperes 2008. május 15. napján deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján a II. r. alperes 999 000 Ft személyi kölcsönt nyújtott a felperesnek, amely a szerződéskötés napján a II. r. alperes által jegyzett deviza vételi árfolyam alapulvételével 6 559,42 CHF-nek felelt meg. A szerződésben rögzítették az egyszeri hitelkerti beállítási jutalék összegét (1,95 % minimum 60 CHF, azaz 9 138 Ft), az ügyleti kamat mértékét (évi 12,5 %), a THM éves értékét (21,12 %), a kezelési költség induló összegét (évi 3 %, havi 0,25 %, azaz 16,40 CHF), a havi törlesztő részletek összegét (29 345 Ft), a kölcsön futamidejét (48 hónap), a törlesztés kezdő és végső időpontját, esedékességét és a törlesztés módját.

Megállapodtak továbbá abban, hogy

- a felperes a futamidő során felmerülő árfolyam - és/vagy kamat és/vagy kezelési költség növekményből eredő különbözetet az utolsó törlesztő részlettel együtt, vagy amennyiben a különbözet meghaladja a fix forint törlesztő részlet 20 %-át, akkor a pénzügyi intézet által megállapított újabb esedékességkor köteles megfizetni;
 - a futamidő növekmény maximum 12 hónap lehet, amelynek mértékéről a II. r. alperes köteles tájékoztatni a felperest;
 - a szerződés szerinti utolsó esedékességet követően a fennmaradt tartozást a felperes a szerződés részét képező „Személyi kölcsön üzletszabályzat” 3.8. pontjában írtak szerint köteles megfizetni;
 - a futamidő során felmerülő árfolyam- és/vagy kamat és/vagy kezelési költség csökkenéséből eredő különbözet a törlesztő részletek számát vagy az utolsó törlesztő részlet összegét csökkenti;
 - a törlesztő részletek megfizetése a II. r. alperes devizaeladási árfolyamán forintban történik.
- A felperes a szerződést tartalmazó okiratba foglalt nyilatkozatával kijelentette, hogy a II. r. alperes „Személyi kölcsön üzletszabályzatában”, továbbá a „Személyi kölcsön Hirdetményben” foglaltakat megismerte, azt átvette, magára nézve kötelezőnek fogadta el.

A szerződéskötéssel egyidejűleg a II. r. alperes „Kockázatfeltáró nyilatkozat devizában nyilvántartott lakás- és jelzálog típusú hitelekhez kapcsolódóan” megjelölésű okiratban tájékoztatta a felperest az ügylet árfolyamkockázatáról, egyebek mellett a következők szerint: „amennyiben a fix forint törlesztő részletű deviza alapú személyi kölcsön futamideje alatt rendkívüli árfolyamváltozás következik be (a hitel felvételekor érvényes árfolyam a kölcsön futamideje alatt 50 %-kal elmozdul), akkor a Bank jogosult a fix forint törlesztő részlet megváltoztatására... a kölcsönszerződésben rögzített deviza árfolyama napról napra változik (svájci frank esetében pedig bármelyik irányban és bármilyen mértékben), ezért az esedékesség napján megfizetendő törlesztő részlet forint összege előre nem megállapítható. Amennyiben a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, a devizában megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet.”. A felperes a tájékoztatást tartalmazó okiratban rögzített nyilatkozatával kijelentette, a kölcsön folyósítását az árfolyamváltozásokból eredő kockázat teljes körű megismerését, megértését követően is kéri, a felmerülő kockázatot viseli.

A felek a szerződést 2010. december 9. napján módosították, majd a II. r. alperes a szerződést 2011. november 28. napján 2011. december 12. napjára felmondta, 2012. január 13. napján pedig a kölcsönszerződésből eredő követelését az I. r. alperesre engedményezte. Az I. r. alperes kérelmére kibocsátott és jogerőre emelkedett fizetési meghagyás alapján a felperessel szemben végrehajtási lap került kiállításra 1 361 305 Ft és járulékai behajtása iránt, a végrehajtás 0278.V.1604/2013. számon folyik **(végrehajtó neve)** Végrehajtói Irodája előtt.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a kölcsönszerződésből eredő követelése a nyilvántartottal szemben 359 633 Ft. Keresetét a szerződés érvénytelenségére alapította, annak alkalmazandó jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítását kérte, az általa levezetett számítás szerint határozva meg az álláspontja szerinti fennálló tartozása összegét. Keresetének indokolása szerint a II. r. alperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 205. § (3) bekezdésében írt együttműködési kötelezettségét megsértette, nem tájékoztatta ugyanis a megkötendő szerződés valamennyi lényeges feltételéről, nem tett eleget továbbá a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 203. § (1), (6) és (7) bekezdésében írt kockázatfeltárási kötelezettségének, miután nem tájékoztatta az árfolyamkockázat törlesztő részletekre és tőkeösszegre gyakorolt hatásáról. Megítélése szerint emiatt joggal hihette, hogy az árfolyamkockázat nem valós, csak korlátozott mértékben érvényesül, és nem jelent korlátlan tehernövekedést. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy a szerződés

érvénytelen, mert tisztességtelenek a szerződés deviza alapúságára vonatkozó kikötést tartalmazó feltételei. Álláspontjának alátámasztásaként hivatkozott az Európai Unió Bírósága C-26/13., C-449/13. és C-42/15.számú döntésekben kifejtett álláspontjára. Érvénytelenségi okként jelölte meg továbbá a szerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c), d) és e) pontjába ütközését is. Előadta, hogy a szerződés tartalmazza ugyan a teljes hiteldíjmutató éves százalékban kifejezett értékét, de nem rögzíti az annak számítása során figyelembe nem vett egyéb költségeket és azok összegét, így nem tünteti fel az eladási és a vételi árfolyam különbözetét. Hivatkozott arra, hogy a szerződésben feltüntetett százalékos értékek összege nem egyezik meg a THM százalékos értékével, ez pedig a Hpt. szabályain túl sérti a 2008/48. számú EK irányelv 10 cikk (2) bekezdés g) pontjában, valamint az 5. cikk (1) bekezdésében írtakat. Álláspontja szerint a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjának megsértése egyben a c) pont sérelmét is eredményezi. Kiemelte, nem állapítható meg, hogy a II.2. pontban szerepeltetett kezelési költségen, valamint a lakáscélú és jelzálogtípusú OTP hitelekre vonatkozó üzletszabályzat 4.1. pontjában szereplő költségeken túl egyéb költségek merülhetnek-e fel. Érvelése szerint a szerződés érvénytelenségét eredményezi az is, hogy a szerződés nem tartalmazza a hiteldíj megváltoztatásának a feltételeit, a szerződés e tekintetben nem felel meg a 2/2014. PJE határozat III.2.c. pontban, valamint a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 6. pontjához fűzött indokolásban írtaknak.

Az I. r. alperes ellenkérelmében a per megszüntetését kérte, megítélése szerint ugyanis a felperes követelése a vele szemben jogerős fizetési meghagyás útján érvényesített igényre tekintettel ítélt dolognak minősül.

A II. r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) és d) pontjára alapított érvénytelenség (árfolyamrés, egyoldalú szerződésmódosítás feltételei meghatározásának hiánya) kérdését az ún. DH törvények rendezték, ezért az a továbbiakban nem vitatható. Hangsúlyozta, az árfolyamkockázat a deviza alapú szerződések esetén abban az esetben merül fel, ha az adós jövedelme más devizanemben keletkezik, mint a tartozása, az árfolyamkockázat a tartozás és a törlesztés pénznemének eltéréséből fakad, nem pedig a bank döntése. Kiemelte továbbá, hogy az árfolyam változásának az ügyfél számára előnyei is lehetnek. Hangsúlyozta, a felperes az üzletszabályzatot átvette, megismerte, az a szerződés részévé vált. Utalt arra, hogy a változó kamatozású deviza alapú szerződésnél a későbbi törlesztő részlet pontos összege nem határozható meg, ugyanakkor a perbeli egyedi szerződés és az üzletszabályzat rendelkezései alapján annak összege meghatározott és kiszámítható, így megfelel a 6/2013. PJE határozatban foglaltaknak. Csatolta a felperes által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatot annak alátámasztására, hogy a felperes az árfolyamkockázatról tájékoztatást kapott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. r. alpereseknek személyenként 63 606 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a feljegyzett 60 100 Ft eljárási illetéket az állam viseli. Megalapozatlannak találta az I. r. alperes pergátló kifogását. A II. r. alperes érdemi védekezését vizsgálva megállapította, hogy a felek az ún. DH törvények hatálya alá tartozó deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződést kötöttek. A felperes a szerződésben foglalt nyilatkozatával elismerte az II. r. alperes által alkalmazott üzletszabályzatok megismerését, azokat magára nézve kötelezőnek fogadta el, ezért azok a szerződés részévé váltak.

Nem találta alaposnak az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiányával kapcsolatos felperesi érvelést. Rámutatott, a perbeli esetben külön kockázatfeltáró nyilatkozat készült, abból gondos átolvasás és megfelelő értelmezés mellett egyértelműen megállapítható, hogy a kölcsönszerződés árfolyamkockázattal jár, ami bármilyen irányú és mértékű lehet, és amelyet a felperesnek kell viselnie. Kiemelte, a tájékoztatás kitért az árfolyamváltozás törlesztő részletre gyakorolt hatására

is, utalva a jelentős mértékű emelkedés lehetőségére. Utalt arra, világosan megállapítható a tájékoztató tartalmából, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső korlátja, a szerződés és a nyilatkozat téves értelmezéséből fakad a felperesnek az az érvelése, hogy a 20 %-os vagy 50 %-os emelkedés annak korlátját jelenti. Kitért arra, hogy a felperes által hivatkozott C-26/13. és C-186/16. számú döntések egyaránt alkalmazandók az árfolyamváltozásra vonatkozó tájékoztatás körében is, azonban a perbeli szerződés megfelel az e döntésekben megfogalmazott követelményeknek, továbbá a 93/13. EGK irányelv 3. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak is. Hangsúlyozta, a felperes személyes előadása alapján sem volt megállapítható, hogy e rendelkezésekkel szemben alappal gondolhatta úgy, hogy nem kell a fizetési kötelezettségeit jelentős mértékben növelő árfolyamváltozásra számítania.

A Hpt. 213. § (1) bekezdésének megjelölt pontjaira alapított érvénytelenségi okokat illetően hangsúlyozta, a szerződés rögzíti a teljes hiteldíjmutató éves százalékban meghatározott értékét, ha az helytelenül került kiszámításra, az nem eredményezi a szerződés semmisségét jogszabályba ütközés miatt. Utalt arra, a DH1 tv. tisztességtelennek minősítette az árfolyamrés felszámítását, ezért közömbös az, hogy a szerződésben illetve a THM számításánál az szerepel-e, mivel ez az érvénytelenségi ok a törvény erejénél fogva kiküszöbölést nyert.

Kifejtette, a deviza alapú hitelezés sajátosságából következően a szerződéskötés időpontjában nem feltétlenül határozható meg a kölcsön illetve a törlesztő részletek összege svájci frankban. Megállapította, az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó feltételek tisztességtelenségét az ún. DH törvények rögzítették, és az érvénytelenséget a törvény orvosolta, így az a továbbiakban nem vitatható.

Rámutatott, a felperes által hivatkozott C-49/13. és C-42/15. számú ügyben hozott határozataiban az Európai Unió Bírósága a 2008/48. EK irányelvet értelmezte, amelynek közvetlen alkalmazására a perbeli jogvitában nem kerülhet sor. Megállapította továbbá, hogy az irányelvet a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. tv. átültette a magyar jogba, a törvény hatálya a 2010. június 11. napját követően kötött szerződésekre terjed ki, másrészt az ott rögzített tájékoztatási kötelezettség elmulasztása nem eredményezi a szerződési feltételek tisztességtelenségét.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Jogorvoslati kérelme indokaként teljes körűen megismételte a keresetének indokait.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő következtetést vonta le, az ítélet tábla döntésével és annak kifejtett indokaival is egyetért, ezért határozatát a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 253. § (2) bekezdés és 254. § (3) bekezdése alapján annak helyes indokai szerint helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán az alábbiakra mutat rá:

Árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiánya:

A szerződéskötés időpontjában hatályos Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése értelmében a pénzügyi intézménynek a lakossági ügyféllel kötött devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyam változásában rejlő kockázatra a fogyasztó figyelmét külön kockázatteltáró nyilatkozatban

kell felhívnia. A felperesi érveléssel szemben a II. r. alperes e jogszabályi kötelezettségének eleget tett, azt a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt 2008. május 15. napján kelt kockázatfeltáró nyilatkozat csatolásával igazolta. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban nyújtott, a tényállásban idézett tájékoztatás világosan és egyértelműen juttatja kifejezésre, miszerint az árfolyamváltozásból eredő többletfizetési kötelezettség, az ún. árfolyamkockázat - külön korlátozást tartalmazó rendelkezés hiányában - korlátlanul a fogyasztót terheli. A tájékoztatás mindenben megfelel a 2/2014. PJE határozatban rögzített követelményeknek. Utal az ítélet arra, hogy az Európai Unió Bíróságának az elsőfokú ítélet meghozatalát követően született C-51/17. számú, az árfolyamkockázat tisztességtelenségének vizsgálati szempontjai vonatkozásában hozott ítélete alapján sem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a perbeli kölcsönszerződés árfolyam-különbözet viselésére vonatkozó kikötései tisztességtelenek. Az ítélet e kérdést érintő rendelkezése (a 3. kérdésre adott válasz) szerint a 93/13. irányelv 4. cikkének második bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételekre vonatkozó tájékoztatás megfelelőségének vizsgálati szempontjait illetően - lényegében megismételve a C-186/16. számú ügyben kifejtetteket - a Bíróság kiemelte, annak érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó fel tudja ismerni, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés megkötésével bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, mivel a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, és ez a pénzügyi kötelezettségeire kiható, akár jelentős mértékű gazdasági következménnyel is járhat a számára. Lényegében az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó általános szerződési feltételek tisztességtelenségének vizsgálati szempontjait illetően az EUB ítélet nem tartalmaz olyan új szempontokat, amelyeket a vonatkozó joggyakorlatában (C-126/13., C-186/16.) az EUB ne fejtett volna ki, és amelyeket a Kúria már ne vett volna figyelembe a 6/2013. és 2/2014. számú polgári jogegységi határozataiban. A II. r. alperes által a kockázatfeltáró nyilatkozatban nyújtott tájékoztatás az EUB fenti döntésében, valamint a Kúria 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatában megjelölt követelményeknek maradéktalanul megfelel. Kiemelendő, a felek fix összegű törlesztő részlet fizetésében állapodtak meg azzal, hogy az árfolyam, a kamat illetve a kezelési költség növekedéséből eredő különbözet a futamidő végén kerül kiterhelésre. A szerződés azonban arra az esetre, ha e növekmény meghaladja a törlesztő részlet 20 %-át, lehetőséget biztosított a pénzintézetnek arra, hogy az így jelentkező különbözetet az újabb esedékességek kiterhelje. A kockázatfeltáró nyilatkozatban pedig rögzítést nyert, miszerint ha a hitel felvételekor érvényes árfolyam a futamidő alatt 50 %-kal elmozdul, a II. r. alperes jogosult a fix törlesztő részlet megváltoztatására. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy e rendelkezések nem az árfolyamkockázat korlátozottságát juttatják kifejezésre, ellenkezőleg, felismerhetővé teszik a fogyasztó számára a forint svájci frankhoz viszonyított súlyos leértékelődése futamidő alatti bekövetkezésének a lehetőségét és az esetleges leértékelődés fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását. Ily módon a szerződés felperes fizetési kötelezettségeire vonatkozó rendelkezéseit is figyelembe véve a II. r. alperes által az ügylet árfolyamkockázatáról adott külön tájékoztatás eleget tesz az EUB ítéletében megfogalmazott azon követelménynek is, hogy a tájékoztatásnak ki kell terjednie a nemzeti fizetőeszköz súlyos leértékelődésének lehetőségére, és ennek a fogyasztó fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatására.

Mindez egyben azt is jelenti, a felperes alaptalanul hivatkozott arra fellebbezésében, hogy a II. r. alperes megsértette az 1959-es Ptk. 205. § (3) bekezdésben írt együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét. Utal emellett ezzel összefüggésben az ítélet arra, az 1959-es Ptk. 205. § (3)

bekezdésének megsértése legfeljebb szerződésszegésként lenne értékelhető, de arra alapítottn a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) - e) pontjaiban megjelölt tartalmi elemek hiánya:

A felperes lényegében azt kifogásolta, hogy a szerződés nem a „valós” teljes hiteldíjmutatót rögzíti, továbbá nem tartalmazza a THM számítása során figyelembe nem vett egyéb költségeket, ami álláspontja szerint a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjának sérelmét is eredményezi. A teljes hiteldíjmutató feltüntetésének célja az, hogy az ügyfelek az egyes pénzügyi szolgáltatók ajánlatait összehasonlítva dönthessenek, és a számukra legkedvezőbbet választhassák. Ha a teljes hiteldíjmutató nem az ügylet tényleges terheit mutatja, az nem a szerződés semmisségét eredményezi, hanem akarati hiba miatt a szerződés megtámadására adhat alapot (1959-es Ptk. 210. § (1) és (4) bekezdés), A felperes azonban erre alapítottn a szerződést nem támadta meg.

Ami a szerződéssel kapcsolatosan felmerülő költségek feltüntetését illeti, a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja a futamidő során rendszeresen felmerülő költségek feltüntetését követeli meg. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, ha a pénzintézet a szerződésben nem rögzített ilyen költséget számított fel, az nem érvénytelenségi, hanem elszámolási kérdés. Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság az árfolyamrés feltüntetésének a kérdésében is.

A felperes hivatkozott ugyan a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjára is, e kereseti hivatkozásának indokát azonban nem adta. E jogszabályi rendelkezés értelmében semmis a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, ha nem tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat. E követelményeknek azonban a szerződés mindenben megfelel.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a pénzintézet számára egyoldalú szerződésmódosítási jogot biztosító szerződési feltételek tisztességtelensége a jelen perben nem vizsgálható, az ítéletábla csupán visszautal az elsőfokú ítélet e körben kifejtett indokaira, azt megismételni nem kívánja.

Az ítéletábla az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesek jogi képviseletével felmerült - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló - másodfokú perköltségének a megfizetésére. A felperes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, ezért a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján a 13. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az állam viseli.

S z e g e d , 2018. október 31.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró